



Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 88/2021 van 14 juni 2021

Betreft: Adviesaanvraag met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling en uitkering van het bedrag van een eenmalige aanmoedigingspremie ter compensatie voor de extra inspanningen tijdens de tweede golf van de COVID-19-pandemie voor de kandidaat-huisartsen die een stage lopen in een huisartsenpraktijk (CO-A-2021-096)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Frank Vandenbroucke, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, ontvangen op 5 mei 2021;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Brengt op 14 juni 2021 het volgende advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de heer Frank Vandenbroucke (hierna "de aanvrager") heeft op 5 mei 2021 het advies van de Autoriteit gevraagd met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling en uitkering van het bedrag van een eenmalige aanmoedigingspremie ter compensatie voor de extra inspanningen tijdens de tweede golf van de COVID-19-pandemie voor de kandidaat-huisartsen die een stage lopen in een huisartsenpraktijk (hierna "het ontwerp").
2. Het **ontwerp** beoogt de toekenning van **een aanmoedigingspremie aan kandidaat-huisartsen** die tijdens de "tweede golf" van de COVID-19-pandemie een stage hebben gelopen in een huisartsenpraktijk. In het formulier bij de adviesaanvraag heeft de aanvrager aangegeven dat die premie "*een blijk van waardering is voor de buitengewone inspanningen die deze stagiairs hebben geleverd*".
3. Het ontwerp voorziet in de uitvoering van artikel 59 quater van de programmawet van 2 januari 2011 die de Koning in staat stelt initiatieven te nemen ter bevordering van de aantrekkelijkheid van beroepen in de gezondheidszorg, waarvan de financiële gevolgen ten laste van de overheid zijn¹. Tot deze initiatieven behoren met name de toekenning van financiële stimulansen.
4. Het ontwerp **bepaalt de voorwaarden** waaraan kandidaat-huisartsen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de uitkering van de premie (artikel 2 van het ontwerp):

¹ Artikel 59 quater van de programmawet van 2 januari 2011 bepaalt: "*De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de initiatieven voor de bevordering van de aantrekkelijkheid van de gezondheidszorgberoepen waarvan de financiële weerslag door de overheid ten laste wordt genomen. Deze initiatieven kunnen betrekking hebben op de werkomstandigheden, de vergoedingsvoorwaarden, arbeidsduurvermindering en vermindering van de werklust, opleiding, kwalificatie en vorming en betrokkenheid in het besluitvormingsproces. De Koning bepaalt de nadere regels met het oog op de vaststelling van de financiële weerslag, het bedrag en de betaling van de financiële tegemoetkoming.*

Daartoe kan de Koning :

1° de gegevens aanduiden op basis waarvan de tegemoetkoming wordt bepaald;

2° de overheidsdiensten aanwijzen die deze gegevens moeten verzamelen en verwerken;

3° de wijze bepalen waarop de tegemoetkoming moet worden berekend;

4° de periode vastleggen waarop deze tegemoetkoming van toepassing is;

5° de natuurlijke of rechtspersoon bepalen waaraan de tegemoetkoming moet worden betaald en de tijdstippen waarop dit moet gebeuren;

6° de voorwaarden bepalen waaronder deze tegemoetkoming verschuldigd is;

7° de rechthebbende bepalen van de tegemoetkoming;

8° de overheidsdiensten aanwijzen, belast met de berekeningen en de betaling van deze tegemoetkoming en met het toezicht op de aanwending ervan;

9° het gedeelte aanduiden van de financiële weerslag van de tegemoetkomingen welke door de begroting van het Rijk ten laste zal worden genomen of het gedeelte dat ten laste valt van de begroting inzake de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen."

- een coördinatieovereenkomst hebben afgesloten met een coördinatiecentrum die de volledige referentieperiode beslaat of een deel ervan [de referentieperiode loopt van 1 september 2020 tot en met 30 november 2020];
 - beschikken over een goedgekeurd stageplan dat de volledige referentieperiode beslaat of een deel ervan;
 - tijdens de hele referentieperiode of een deel ervan een stage hebben gelopen in de huisartsenpraktijk van een door de bevoegde minister erkend stagemeester.
5. Overeenkomstig artikel 3, § 1, van het ontwerp bedraagt het maximale premiebedrag 985 euro bruto per voltijds equivalent. Het wordt proportioneel verminderd voor de kandidaat-huisartsen die niet voltijds tijdens de referentieperiode hebben gewerkt, of die hun stage niet gedurende de volledige referentieperiode hebben volbracht.
6. Door het ontwerp worden **twee mededelingen van persoonsgegevens door de coördinatiecentra² aan het RIZIV ingevoerd**:
- (a) een mededeling van gegevens **met het oog op de vaststelling van de toe te kennen premiebedragen** (artikel 5 van het ontwerp), en
 - (b) een mededeling van gegevens **in verband met de uitgevoerde betalingen** (artikel 8 van het ontwerp).

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

7. Artikel 5 van het ontwerp bepaalt:

« Met het oog op de vaststelling van de toe te kennen premiebedragen deelt elk coördinatiecentrum uiterlijk binnen de 15 dagen na publicatie van dit besluit in het Belgisch Staatsblad aan de Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV per kandidaat-huisarts volgende gegevens mee:

1° naam, voornaam en RIZIV-nummer;

2° de proportie van het premiebedrag waarvoor de kandidaat-huisarts in aanmerking komt.»

8. Artikel 8 van het ontwerp bepaalt:

² Het coördinatiecentrum wordt in artikel 1, 2°, van het ontwerp als volgt gedefinieerd: "een door de bevoegde Minister erkend centrum zoals bepaald in artikel 1, 10° van het koninklijk besluit van 21 april 1983 tot vaststelling van de nadere regelen voor erkenning van geneesheren-specialisten en van huisartsen »

« § 1 . Het coördinatiecentrum maakt binnen de maand na verdeling van de brutobedragen aan het RIZIV een overzicht over van de door haar uitgekeerde bedragen, met per kandidaat-huisarts de vermelding van het uitbetaalde bedrag en de betalingsdatum.

§ 2. Het coördinatiecentrum houdt, ten behoeve van het RIZIV, de bewijsstukken met betrekking tot de uitbetaling van de premiebedragen ter beschikking. »

a) Rechtsgrond voor de gegevensverwerkingen

9. Elke verwerking van persoonsgegevens moet steunen op een rechtsgrond als bedoeld in artikel 6 van de AVG.
10. De **mededelingen van persoonsgegevens** in het kader van de toekenning van de premie **steunen op artikel 6, lid 1, onder c), van de AVG**, namelijk het voldoen aan de wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust.
11. Wanneer de grondslag van een verwerking van persoonsgegevens een wettelijke verplichting is, zoals in het onderhavige geval, bepaalt artikel 6, lid 3, van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna "het EVRM"), dat de essentiële elementen van de gegevensverwerking moeten worden vastgelegd in regelgeving die voldoende nauwkeurig en duidelijk is opdat bij lezing ervan de betrokkenen duidelijk kunnen zien welke verwerkingen met hun persoonsgegevens plaatsvinden. De regelgeving moet in het bijzonder het volgende vermelden: het(de) precieze doeleinde(n) van de verwerking, de soorten verwerkte gegevens die nodig zijn voor het verwezenlijken van dat doeleinde, de categorieën van betrokkenen over wie de gegevens zullen worden verwerkt, de ontvangers of categorieën van ontvangers aan wie hun gegevens worden meegedeeld, de omstandigheden waarin zij worden meegedeeld, evenals alle maatregelen die een rechtmatige en behoorlijke verwerking van de persoonsgegevens tot doel hebben.

b) Doeleinde(n) van de mededelingen van gegevens

12. Overeenkomstig artikel 5, lid 1, onder b), van de AVG, mag een verwerking van persoonsgegevens enkel worden verricht voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
13. De Autoriteit stelt vast dat het **doeleinde van de mededeling van de gegevens, als bedoeld in artikel 5** van het ontwerp, **uitdrukkelijk vermeld wordt in deze bepaling**. Dat wil zeggen het RIZIV in staat stellen de toe te kennen premiebedragen te bepalen.

14. **Artikel 8 van het ontwerp beschrijft daarentegen niet duidelijk wat het beoogde doeleinde is** van de mededeling van de gegevens die het ter beschikking wil stellen. Naar aanleiding van een verzoek om aanvullende informatie verduidelijkt de afgevaardigde van de minister dat het de bedoeling is « *zich ervan te vergewissen dat het volledige premiebedrag naar behoren aan alle betrokkenen is uitbetaald, en wel binnen de vastgestelde termijnen* ». **Deze bepaling moet worden herzien om het doel van de mededeling waarin zij voorziet erin op te nemen.**

c) Categorieën van gegevens en betrokkenen

15. Artikel 5, lid 1, onder c), van de AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (beginsel van "minimale gegevensverwerking").
16. De Autoriteit stelt vast dat **de artikelen 5 en 8 van het ontwerp voldoende duidelijkheid verschaffen over de betrokkenen** bij de gegevensmededeling **en de gegevens** die moeten worden meegedeeld. Bovendien blijkt uit het ontwerp dat zij inderdaad noodzakelijk lijken in het licht van de beoogde doeleinden.

d) Bewaartermijn

17. Krachtens artikel 5, lid 1, onder e), van de AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
18. De Autoriteit merkt op dat in **het ontwerp geen bewaartermijn** voor de verwerkte persoonsgegevens, noch enig element waaruit die kan worden afgeleid, wordt bepaald.
19. In het formulier bij de adviesaanvraag heeft de aanvrager aangegeven dat in het ontwerp geen bewaartermijn voor de gegevens was bepaald, omdat deze "*onderworpen zijn aan de algemene verplichtingen inzake de bewaring van bewijsstukken in het kader van de nationale boekhouding*". Naar aanleiding van een verzoek om aanvullende informatie heeft de afgevaardigde van de minister aangegeven dat "*de gegevens in verband met betalingen in het kader van een premie bij het RIZIV gedurende een periode van 7 tot 10 jaar worden bewaard*" en dat de coördinatiecentra de bewijsstukken "*ten minste 7 jaar en ten hoogste 10 jaar*" moeten bewaren. De afgevaardigde van de minister voegt eraan toe dat de termijn van 7 jaar in artikel III.86 van het Wetboek van Economisch Recht is vastgesteld en dat "*bij het RIZIV de termijn van 10 jaar wordt gevolgd voor de betaling van de premies*", maar er wordt geen enkele wettelijke referentie gegeven om die termijn van 10 jaar te rechtvaardigen.

20. De Autoriteit wijst erop dat in het licht van artikel 6, lid 3, van de AVG het aangewezen is in het ontwerp de (maximale) bewaartermijn(en) van de te verwerken persoonsgegevens te bepalen en op te nemen. Bij de bepaling van de bewaartermijnen kan echter worden verwezen naar andere regelgeving, voor zover die van invloed is op de bewaartermijn(en) in deze zaak. **Het ontwerp moet derhalve worden herzien om de bepaling van de bewaartermijnen erin op te nemen, desnoods door te verwijzen naar andere regelgeving.**

e) Verwerkingsverantwoordelijke

21. Uit het ontwerp blijkt dat de toekenning en de uitbetaling van de premie de tussenkomst vereist van:

- de **coördinatiecentra** die de betrokkenen identificeren, het premiebedrag waarop de betrokkenen recht hebben bepalen, en het bedrag van de toegekende premies verdelen over de kandidaat-huisartsen met wie zij een coördinatieovereenkomst hebben gesloten in de loop van de referentieperiode, en
- het **RIZIV** dat de coördinatiecentra de premies uitbetaalt in functie van de informatie die het van de coördinatiecentra krijgt, en dat controleert of het volledige premiebedrag aan alle betrokkenen binnen de toegestane termijnen is uitgekeerd.

22. Het **ontwerp vermeldt niet welke van de bovenvermelde actoren verwerkingsverantwoordelijken** of gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, dan wel verwerkers zijn. **Het is van belang dat dit wordt opgehelderd en aan het ontwerp wordt toegevoegd.**

23. Dit is niet alleen belangrijk voor de betrokkenen die hun rechten overeenkomstig de artikelen 12-22 van de AVG willen uitoefenen, maar het helpt ook de toepassing van artikel 5, lid 2, en de artikelen 13, 14 en 28 van de AVG te verduidelijken.

24. De Autoriteit wil van deze gelegenheid gebruik maken om er nogmaals op te wijzen dat de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijken passend moet zijn in het licht van de feitelijke omstandigheden³. Het is noodzakelijk om voor elke verwerking van persoonsgegevens na te gaan wie het doel van die verwerking nastreeft en wie de middelen beheert die worden gebruikt om dat doel te bereiken.

³ Zowel het Europees Comité voor gegevensbescherming als de Autoriteit benadrukken dat het begrip verwerkingsverantwoordelijke vanuit een feitelijk perspectief moet worden benaderd. Zie: Europees Comité voor gegevensverwerking, Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR, version 1.0, adopted on 02 september 2020, blz. 10 e.v. (https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor_en) en Gegevensbeschermingsautoriteit, het punt over de begrippen verwerkingsverantwoordelijke/verwerker in het licht van de (AVG) en enkele specifieke toepassingen voor vrije beroepen zoals advocaten, blz. 1 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/begrippen-verwerkingsverantwoordelijke-verwerker-in-het-licht-van-de-verordening-eu-nr.-2016-679.pdf>).

OM DEZE REDENEN

is de Autoriteit van mening dat in het ontwerp het volgende moet worden aangepast:

- Verduidelijken van het doeleinde van de mededeling van persoonsgegevens die door artikel 8 van het ontwerp wordt opgelegd (punten 12-14);
- Bepalen van de bewaartermijnen van de verwerkte gegevens (punten 17-20);
- Identificeren van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (punten 21-24).

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum